

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKFOLYÓIRATA
XXVIII. ÉVFOLYAM.

SZERKESZTETTE :
DR. VÁNYOLÓS MIKLÓS

KOLOZSVÁR, 1913.
AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET TULAJDONA.
NYOM. GÁMÁN J. ÖRÖKÖSE KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

TARTALOM.

I. Egyleti ügyek.

	Oldal
Közgyűlési meghívó	1, 185
Sorsolás	2, 187
Erdélyrészi Méhész Egyesület zárószámadása az 1912. évről..	14
Az Erdélyrészi Méhész Egyesület költségvetési előirányzata az 1913. évre.. .. .	15
A közgyűlés jegyzőkönyve.. .. .	17
Az igazgató-választmány évi jelentése	33
Az egyesület telepén tartott tanfolyamok beszámolója dr. Vá- nyolós Miklós	112
Az Erdélyrészi Méhész Egyesület költségvetési előirányzata az 1914. évre.. .. .	186

II. Szakcikkek.

A téli nyugalom megóvása <i>Donáth Aladár</i>	8
Tisztulás, himpor-, méz- és viasszükséglet <i>Donáth Aladár</i> ..	20
A méz feldolgozása és értékesítése. <i>Szilógyi Márton</i>	35
Első vizsgálat, megfigyelés, lisztelés. <i>Donáth Aladár</i>	37
Az elmélet és a gyakorlat szerepe a méhészetben <i>Takács Gy.</i> 39,	52
A méhészet terjesztése, egyesítés, tisztogatás, spekulatív etetés. <i>Donáth Aladár</i>	49
Mire fektessük a fősúlyt, ha eredményesen akarunk méhész- kedni? <i>Takács Gyula</i>	65
Természet szerinti méhészet. <i>Chorus Iván</i> .. 71, 85, 97, 117,	129
Május a méhesben. <i>S. Bálint</i>	73
A kis tetszhalottak. <i>Ilona</i>	74
Méhecskéink rajzásáról. <i>Takács Gyula</i>	81
Pörgetés, rajzás, anyanevelés, anyaujtás, megfigyelés <i>Donáth A.</i>	89
Az okszerű méhészet stb. <i>Prónai Albert</i>	91, 105
Védekezés, rajzás meggátlása, kirajzott családok és rajok át- vizsgálása, egyesítés. <i>Donáth Aladár</i>	99
Mézsüret idején. <i>Takács Gyula</i>	102

Vándorlás, a betelepítés előkészületei, a rablást felidézõ okok, megfigyelések. <i>Donáth Aladár</i>	115
Az anya petézése. <i>Donáth Aladár</i>	118, 141
A nép vagyis a „cukros“ kaptár. <i>Dr. Balázs Ferenc</i>	136
Tapasztalatom a középmeretü kaptárról. <i>Stief Otió</i>	139
A méhek betelepítése, etetése és ellenségei. <i>Donáth Aladár</i>	144
Méhecskéink betelepítése. <i>Takács Gyula</i>	150
Tenyészési irányzatunk dióhéjban. <i>Prónai Albert</i>	156, 172
Októberi teendők. <i>Donáth Aladár</i>	163
Novemberi teendők. <i>Donáth Aladár</i>	169
Ujmódi tréféskedés. <i>Kozma Miklós</i>	189
Decemberi teendők	187

III. Közérdekűek.

Emlékezés a kiállításról és a kongresszusról. <i>Takács Gyula</i>	3
Indítvány a magyar méhésztörvény megalkotására vonatkozólag. <i>Bodor László</i>	10, 22
Országgrésznk 1912. évi méhteuyésztséje. <i>Donáth Aladár</i>	43, 57
Méhészeti szaktanítók kerületi beosztása	46
A felsőcsernátóni méhészskör beszámolója. <i>Bölöni Antal</i>	60, 77
Pályázati hirdetémenyek	63, 79
Méhészeti kiállítás	94
Az Erdélyrészi Méhészegyesület vándorgyűlése	94
A mi vándorgyűlésünk <i>Sziriusz</i>	102
A vándorgyűlés és méhészesztély műsora	109
Vándorgyűlésünk elhalasztása. <i>Dr. Balázs Ferenc</i>	113
Felhívás és kérelem tagjainkhoz <i>Dr. Balázs Ferenc</i>	114
A méhtenyészts érdekekben	124
Állami facsemeték adományozása. <i>Bálványos</i>	125
Fel Kolozsvárra. <i>T. B.</i>	126
Az Erdélyi Méhész Egyeslet nagysármási vándorgyűlése. (<i>Képpel</i> .) <i>Sziriusz</i>	131
Adómentes nyerscukor adományozása méhek etetésére	135
Méhészeti kiállításunk	160
Háromszékvármegyei Méhészegyesület megalakulása. <i>Nemes Győző</i>	161
Méhészek figyelmébe. Az <i>elnökség</i>	165
Ipartörvény alá tartozik-e a kaptárkészítés? <i>Dr. Ványolós</i>	179
Méhtenyészts szervezése szövetkezeti alapon. <i>Sziriusz</i>	180, 191

IV. Különfélék.

A magyar helyesírás szótára és szabályai	13
Szöllőbirtokosok figyelmébe	16

	Oldal
Kik kértek mézelőfákat. <i>Az elnökség</i>	16
Apróságok a méhészet köréből	30, 182
Különfélék	31, 61, 70
Nagy talajmivelő gépbemutató Kolozsváron	108
Hogyan lettem méhész? <i>Uhlyarik János</i>	120
Nehéz évek. <i>Kovács Alajos</i>	123
A magyar méz dicsősége külföldön. <i>Stief Ottó</i>	158
Tagjainkhoz	169
Természetesség a méhészetben. <i>Donáth Aladár</i>	171
Hutter Gerő utóda műlépgyárának kiállítása	172
A méhser főzése a régi időkben. <i>D. V.</i>	174
Mutatvány Vajnovszky sajtó alá adott művéből	176
Tájékoztató. <i>Vajnovszky Vincze</i>	193
Méhészeti apróságok <i>Györfi István</i>	197

V. Necrolog. Dr. Viski Ferenc 149

VI. Szerkesztői üzenetek 47

VII Hirdetések 31, 32, 48, 64, 80, 96, 128, 168, 184, 203, 204

Junius óta minden számhoz a havi meteorológiai megfigyelések táblázata van csatolva.

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2. sz., reklamátók, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Bocskay-tér intézendők

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyosz. cm.) 20 k., féloldal 10 k., negyed oldal 5 korona. Egyesületi tagok és fél éves hirdetéseknek 10%-al, egész éves hirdetéseknek 15%-al olcsóbb. A hirdetésdíjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. — Apróhirdetés szavonként 5 fillér. — Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Dr. Ványolós Miklós.**

Boldog újévet kíván
a szerkesztőség.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyrészi Méhész-egyesület 32-ik évi rendes közgyűlését 1913. évi január hó 26-án délelőtt 11 órakor tartja meg a városház közgyűlési termében, melyre az egyesület minden egyes tagját az elnökség tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A főtitkár évi jelentése.
3. Az 1912. évi zárószámadás.

4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.

5. 1913 évi költségvetési előirányzat.

6. Az alapszabálymódosításra vonatkozó miniszteri jóváhagyás bejelentése s a módosított alapszabály 8. §-a értelmében az évi tagsági díj megállapítása s a 37. §. értelmében a választmány kiegészítése.

7. Indítványok.*

8. Sorsolás.

Az Erdélyrészi Méhész-egyesület igazgató-választmányának 1912. év november hó 15-én tartott üléséből.

Báró Josika Gábor,
elnök.

Dr. Balázs Ferenc,
főtitkár.

Jegyzet. Az alapszabályok 32., illetve 34. §-a értelmében amennyiben a rendes időre összehívott közgyűlés a tagok részvéttlensége miatt nem lenne határozatképes, a nyolc nap mulva tartandó újabb közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határoz.

Sorsolás.

Egyesületünk az alapszabályok 23. §-a értelmében azon tagok között, kik eddig összes tagdíjtartozásaikat befizették, a január 26-án tartandó közgyűlés alkalmával bizonyos mennyiségű méhterméket, méhészeti eszközt stb. sorsol ki. Asorsolás eredményéről a tagok a „Méhészeti Közlöny“ útján lesznek értesítve.

Kisorsoltatnak :

4 drb. országos méretű kaptár . . . . 4 nyeremény
2 természetes raj 1913 junius hóban . 2 „

* Az alapszabályok 30. §-a értelmében az indítványok a közgyűlés előtt legalább 8 nappal az elnökségnél írásban benyújtandók.

5 kilogram pergetett méz	5 nyeremény
2 kilogram műlép	2 „
5 drb. keretfogó	5 „
5 drb. fedelező kés	5 „
5 drb. fedelező villa	5 „
5 drb. kaparó	5 „
10 drb. „Erdély méhészetének története“ e könyv	10 „
összesen	33 nyeremény

Emlékezés a kiállításról és a kongresszusról.

Az idő gyorsan és kérlelhetetlenül múlik! Pár hóval ezelőtt még lázasan dolgoztunk kiállításunk előkészítésén; vállvetve iparkodtunk, hogy az minél szebb, minél díszesebb, minél sikerültebb legyen.

S ha már elvonult a munkás méhsereg a kiállítás helyének tájékaról: üresek vagy legalább is más dolgokkal telvék az akkor szépen feldíszített termek.

A kedves napok elmúltával volt időnk már arra is, hogy legalább részben kipihenhessük végzett munkánk fáradalmait. S most már nyugodtabban tekintve arra vissza, tisztábban és tárgyilagosabban vonhatjuk le tanulságainkat és következtetéseinket.

Minden kétséget kizárólag és örömmel állapíthatjuk meg, hogy úgy a kiállításra, mint a kongresszusra csak kellemesen emlékezhetünk vissza.

Igaz, sokat dolgoztunk, sokat fáradtunk. Igaz, sokat csalogatott és ámítgatott bennünket a reménység és kétségcsalóka lidércfénye, de munkánk, hála érte az Egek Urának, megtermette a maga várt és szép gyümölcseit. Ezt, azt hiszem, minden öndicséret, üres önámítás nélkül, nyugodt és tiszta önérzettel állapíthatjuk meg.

Mert dolgoztunk egyszerűséggel, kitartással, lelkesedéssel és a fáradtság ismerete nélkül.

Reménnyel kecsgetett bennünk a jelentkezők szép száma, bátorságunkat, bizalmunkat erősítették s méhé-szeti, közgazdasági és napilapok szives megemlékezései, meleghangú ismertetései.

Sokáig emlékezetemben fog maradni a megnyítást megelőző nap estéjének kedves képe, amikor a kiállítás rendezőségének lelkes munkásai, tevékeny és fáradhatatlan elnökünk példaadó vezetésével, esőppet sem húzódva a rendezéssel járó nem éppen szokott és éppenséggel nem legideálisabb munka végzésétől sem, az utolsó simításokat végeztük a kiállítás előkészítésén.

De azt hiszem, hogy sokáig emlékezetünkben fog maradni, hogy sokáig feledhetetlen lesz előttünk kiállításunk megnyitása s ez alkalomból közgazdaságunk érdemdús vezérferfiának, egyesületünk tevékeny, nagytekintélyű elnökének megelégedéstől derűs arca, a földművelésügyi miniszter képviselőjének elismerése ismétellen és nyomatékosan kifejezett dicsérete.

A méhész ember a kiállításon való részvételre nem igen hajlik.

A múlt esztendő a mézelésre nézve határozottan gyenge, sőt rossz esztendő.

De mindennek dacára láttunk a kiállításunkon annyi sok szép lépes és pergetett mézet, és olyan minőségben, mint kevés hasonlókon.

Látogató közönségünk nem győzte dicsérni a kiállított mézek szép színét, tetszetős külsejét és alaposan élvén is a kostolgatás jogával, nem győzte dicsérgetni kellemes zamatját. Ha nem kellett volna gondoskodnunk arról, hogy abban a későbben jövők is gyönyörködhessenek, akkor a különben nagymennyiségű mézet már az első napon széjjelhordták, elkapkodták volna.

Voltak a mézen kívül kaptárak, élőméhek, anyanevelők, mézelő növények, szép és célszerű méhészeti eszközök, volt viasz is bőséges mennyiségben és a lehető legjobb minőségben.

S képviselve volt a méhészeti irodalom a kívánható legtekintélyesebb mennyiségben és legkiválóbb értékben.

De eltekintve a tárgy iránt érzett és minden lehető alkalommal nyilvánított előszeretetemtől, különösen ki kell emelnem a méz feldolgozásának, a feldolgozás célszerűségének és mikéntjének bemutatását. Olyan arányban történt ez, amint azt eddig még egy kiállításon se láttuk.

A méz keresletének és így értékének növelésére mi sem lehet célravezetőbb dolog, mint bemutatni azt, hogy a méz a háztartásban milyen kiterjedt mértékben használható. Fel kell hívunk a közfigyelmet erre. S ez a jelen alkalommal ugyancsak sikerült. Hála érte a lelkes kiállítóknak, hála érte az e téren vezető kedves méhésztársnőknek, a mézes tészták hivatott nagymesterének.

A mézes tészták árúsítását, éppen a közfigyelem magára terelése céljából, célszerűnek találtuk. El is keltek olyan gyorsan, hogy a nagy mennyiség dacára, a szép kiállítás legalább minőségileg teljes képét megőriznünk, habár kedves nagymesterünk ismételt és nagymértékben pótolta a fogyasztást, már a harmadik napon lehetetlenség volt.

Vonjuk le tehát ebből a helyes következtetést. Ismerjük fel e tény fontosságát. Fejlesszük e téren ismeretünket, folytassuk kitartással ezirányban végzett munkánkat.

A kiállított dolgok különben nemcsak a méz feldolgozásánál, hanem valamennyi csoportban olyan alapossággal kiválogatottak, olyan mintaszerűek voltak, hogy éppen azért semmiképpen sem volt irigylésre méltó dolguk a bíráló bizottságok tagjainak.

Amilyen szép és sikerült volt a kiállítás, olyan fontos és jelentőségteljes volt a kongresszus is. Tárgysorozata olyan dolgokat foglalt magában, a melyek különösen hivatottak arra, hogy a méhészet ügyét nagy lépésekkel vigyék előbbre. A felvetett eszmék előadóinak közismert szaktudása és mélyreható alapossága, azok kifejtésének, a célravezető utak és módok kijelölésének szinte megbeszélhetetlen értéket kölcsönöz.

S mégis ami a legnagyobb örömmel tölti el szívemet, amit a kitartásunk és kongresszusunk legelőbbrevaló ered-

ményének tartok, az az, hogy ezek révén az Erdélyrészi Méhész Egyesület, mert a vezetés szerepe, a rendezés oroszlánrésze az övé volt, olyan vonzóerővel tett tanúbizonyságot, amely minden szónál ékeesebben mutatja az egyesület belső értékét, életrevalóságát; vezetőinek kiválóságát, tagjainak munkásságát, ügyszeretetét és lelkesedését. Olyan erkölcsi eredmény ez, amely kell hogy legnagyobb örömmel töltse el Egyesületünk minden igaz tagjának szívét!

Az ország minden részéből szeretettel és lelkesedéssel jöttek hozzánk a kiállítók. Ugy a kiállításon, mint a kongresszuson nagy számban vettek részt méhészetünk közgazdaságunk és közéletünk vezérei és kiválóságai.

Abban a tudatban, hogy az előlegezett bizalmat és jóakaratot sikerült kiérdemelnünk, hogy a kiállítás és kongresszus útján eredményesen előbbre vittük hazánk méhészetének és így közgazdaságának ügyét, hálás köszönettel adózunk földművelésügyi kormányunknak azért a nagyjelentőségű anyagi és erkölcsi támogatásért, amellyel lehetővé tette, hogy sikeresen dolgozhassunk. Hálás köszönettel adózunk földművelésügyi kormányunk kiküldötteinek azért a jóakarátú támogatásért, amelyben bennünket részesítettek és részesítenek.

Tekintettel arra, hogy többen voltak olyanok, akik önzetlen fáradozásukkal, vállvetett és fáradhatatlan tevékenységükkel, eredményes munkálkodásukkal feljegyzésre méltó érdemeket szereztek sikerünk előérésében, szíves engedelmmükkel elhagyom a hosszabb névsort. Ösmerjük őket valamennyien. A szép siker értékes és igaz dicsérete érdemeiknek!

De nem hagyhatom el báró Jósika Gábor, szeretve tisztelt és becsült elnökünk nevének feljegyzését! Nem zárhatom be soraimat anélkül, hogy a siker babérkoszorúját ne tegyem valamennyi résztvevő és ügyünk iránt érdeklődő nevében, az ő lábai elő!

Legyen bármilyen képzett, bármilyen kiváló egy hadsereg erényei, tulajdonságai csak úgy érvényesülhetnek,

ha megfelelő hadvezér kiváló jó tulajdonságai azokat érvényesülésre juttatják.

Ilyen kiváló hadvezére a mi kís, de lelkes csapatunknak, ilyen ügybuzgó, lelkes, körültekintő, szakavatott jó-akarónk, ilyen minden tekintetben kiváló vezetőnk nekünk a mi nagytekintélyű elnökünk báró Jósika Gábor. Sokat köszönhet neki nemcsak méhészetünk, hanem egész közgazdaságunk! Ilyen emberekre, ilyen vezetőkre volna minél többre szüksége szegény hazánknak, hogy eljőjön az a bizonyos jobb kor, amely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán!

Szeretettel kívánjuk, hogy ennek elősegítésére a Magyarok Istene sokáig, nagyon sokáig tartsa meg őt nekünk a legjobb erőben és egészségben!

Nem hagyhatom említés nélkül dr. Balázs Ferenc főtitkárunk munkásságát sem. Az ő méhészeti tevékenységét ismerjük valamennyien és egyértelműleg méltányoljuk azt. Mint mindenkor, ezúttal is legelől járt fáradhatat munkásságával a siker kivívásában. Legyen sokáig zászlóvivőnk úgy egyesületünk, mint méhészetünk érdekében.

Vele és mellette elismerés illeti kedves méhésztársaim és méhésztársnőim közül mindazokat, akik tevékeny munkálkodásukkal, ügybuzgóságukkal hozzájárultak a mindnyájunk dicsőségére való kiállítás és kongresszus sikerének kivívásában.

Adja a magyarok nagy Istene, hogy azzal az ügyszerelettel, azzal a lelkesedéssel, azzal a kitartással és azzal az összetartással amelylyel kiállításunk és kongresszusunk ügyét diadalra sikerült juttatnunk, sokáig együtt működ-hessünk egyesületünk és méhészetünk, kedves hazánk méhészetének fejlődésére!

Takács Gyula.

m. á. v. mérnök

Méhészek kedves Széftekintő Méhész. Megje-
lapja a jelent
10 évfolyama (mintegy 100 képpel) megrendelhető 10 kor. ked-
ményes árban. Egy egy évfolyam bérmentes küldéssel 1 kor.

ve. MÉR. — Megrendelhető Gallovich István szerkesztőnél Buda-
20 p. ...án-út 81. sz. 2—2
pest, Isty,

A téli nyugalom megóvása.

(Január a méhesben.)

Eltűnt a mezőnek sok színes virága; a liget s az erdő nem virul: pihen a természet, csendes a méhes is.

A tél derekán vagyunk. A fény a földre csak vendégképpen jár; alig-alig akad egy meleg sugár. Most tehát a méhek téli nyugalomának megóvására kell irányuljon minden törekvésünk.

Elengedhetetlen, hogy méheinket kellő felügyelet, ellenőrzés alatt tartsuk: ha lehet naponként, vagy legalább hetenként kétszer megvizsgáljuk.

Nagy hiba volna azonban, ha valaki az ellenőrzést úgy gyakorolná, hogy a kasokat szakadatlanul kopogtatná, emelgetné; a kaptárajtókat pedig nyitogatná! Még nagyobb, ha a méhes ajtóját csapkodná, kemény lépésekben jönne-menne a méhesben; vagy éppen favágást, zajt, dörömbölést stb. megengedne annak környékén.

Tudjuk, hogy a méhek mindig, de különösen a téli évszakban: rendkívül érzékenyek: a legkisebb zajra is reagálnak, felzognak. Ha pedig a zaj erősebb vagy ismétlődik, teleszivják mézgyomrukat; többet is fogyasztanak s a vérhast bizonyosan megkapják; sőt a téli fészkekből kiválván: a kijáróhoz rohannak és megdermednek.

Szemlélődéseink alkalmával tehát csendesesen, ovatosan nyissuk és csukjuk az ajtót s a lehelő nesztelen lépésekben járjunk!

Ellenőrzésünk pedig csak a következőkre irányuljon:

Az egyes családok rendes állapotokra valló zugást hallatnak-e? Egér, cickány, patkány nem vágta-e át valamelyik kas, vagy kaptár falát? A cinkék, harkályok stb. nem kopácsolják-e a méh lakásokat? Valamiféle más állat, — vagy éppen rossz ember — nem tett-e kárt méheinkben? Vihar, vagy ismeretlen ok miatt nem fordult-e fel valamelyik kas, kaptár? A hólé, csapadék nem hull-e a kaptárokra, tartalék lépekre? A hófúvások, vagy

a belső lecsapódás folytán képződő jégkéreg nem zárták-e el a kijárót? A viharoknak, hófuvatagoknak nincs-e nagyon kitéve méhesünk? A hideg téli napfény nem hatol-e be a méh lakások kijáróin? Nem lesz-e olyan enyhe napunk, hogy itt-ott a tisztulási kirepülést is megkísérlik a méhek, miért a méhes környékéről a havat el kell takarítanunk? Nem fázódott-e át valamelyik család annyira, hogy felmelegítést kíván? vagy éppen nem következett-e be valami ismeretlen ok miatt olyan kritikus helyzet, (éhenhalás, egér behatolása stb.) mely azonnal való segítséget kíván?! Nincs-e valami lim-lom a méhesben, mely az egereknek fészekül kívánkozik? vagy éppen nem fészkelte-e be magukat a tartaléklép közé? stb. stb.

Ha igen, mi az eljárás?

A családokat koronkint meg kell hallgassuk. Természetesen, csak sok évi tapasztalat és gyakorlat után iskoláztatjuk fülünket annyira, hogy a méhek megelégedését, vagy elégedetlenségét képes legyen megérteni. Általában azon családoknál, amelyeknél minden változat nélkül való csendes zümmögést hallunk, az megelégedésre, csendes állapotokra vall; ott nincs semmi baj!

Ellenben azon népes családok, amelyek állandó és átható erős zugást hallatnak s talán szellőztetnek is, azok bizonyosan levegőhiányt szenvednek, melyen a kijáró meg bővítésével, esetleg az ablakajdeszke eltávolításával segíthetünk.

Azon családok pedig, amelyek feltűnően éles, panaszos hangokat adnak: bizonyosan fáznak! Itt a kijáró megszükitendő s a család (lehetőleg minden zaj mellőzéseivel!) melegebb takaróval látandó el. Néhány nap múlva, midőn már a család felmelegedett, a kijáró rendes állásába helyezendő vissza, mert mégis csak legfőbb életfeltétel: a levegő!

Donáth Aladár.
h. méhészeti szaktan.

Indítvány a magyar méhésztörvény megalkotására vonatkozólag.

A magyar méhészek évtizedek óta sürgetik a méhészeti törvény megalkotását:

Elvégre téll foglalta el az akarás helyét. Mert maga a miniszter tette meg a kezdeményező lépést az iránt, hogy az 1896-ik évi orsz. méhészeti kongresszus készítsen törvénytervezetet. Ugyanazt tette a németbirodalmi kormány és a magyar jog kodifikációját megelőzőleg.

Az 1896. évi orsz. méhészeti kongresszus előkészítő bizottsága engem bizott meg a tervezet elkészítésével, a mely a következő kongresszuson tárgyalás alá került. A kongresszus némi módosítással elfogadta és felterjesztette avval az indítvánnyal, hogy törvényes intézkedés alapjául fogadtassék el.

Az eszme egyik lelkes barátja, dr. *Vekerle Sándor* volt, nevezetes elnök sürgetésére nemsokára elkészült a törvényjavaslat, mely a kongresszusi megállapodásoknak nagyobb részét magáévá tette s habár a kongresszus részéről feltört jogterület minden szükségletét nem elégítette ki, de legalább meg volt reményünk, hogy a jogügyi bizottság esetleg a parlamenti módosítások után a kongresszus megállapodásai végre törvényes sanctiót nyernek; azonban, sajnos csalódtunk, mert a törvénytervezet maig sem került a Ház asztalára, sőt, a jogügyi bizottság sem foglalkozott vele.

Ugy vélem, hogy a tervezet napirendről levételének fő oka abban rejlett, hogy az Erdélyi minisztersége alatt a magyar magánjog megalkotása körüli munkálatok intenzívebb folyamata avval a reménnyel kecsegtetett, hogy a közel jövőben megalkotandó polgári törvény második fejezete, mely a méhészetre vonatkozó speciális intézkedéseket is tartalmazza, ki fogja elégíteni a magyar méhészek igényét és így most már felesleges a méhészetet szabályozó külön törvényről gondoskodni.

Hogy az a remény mennyire vált be, felesleges említenem, mert tudjuk, hogy a magyar polg. törvény ma is csak az előkészítés stádiumában van és még évtizedek telhetnek el, míg törvényé lesz.

De, ha a magyar magánjog rendkörébe illesztett speciális méhészeti részt tárgyi szempontból vizsgáljuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy a magyar polg. törvénykönyv tervezetében a méhészeti igények nem nyertek ki-elégítést.

A tervezet összesen három §-ba szorította a méhészetre vonatkozó rendelkezéseit s mellőzve az előadás terveit fogyatékos intézkedéseit részben magáévá tette a magyar méhészek kongresszusa részéről elfogadott irányelveket.

A tervezet 595 §-a szerint az elszállt méhraj gazdátlanú lesz ha idegen telekre száll és a tulajdonos két nap alatt a befogás iránt nem intézkedik.

A tulajdonos a méhrajt idegen telken keresheti és befoghatja, akkor is, ha idegen üres méhkasba vonult.

A két napos határidő a méhész szakértők tervében vitára adott ugyan alkalmat, ha vajjon szükséges-e és célszerű-e több határidőt szabni és nem volna-e helyesebb elfogadni a német birodalmi törvénykönyvben is elfoglalt álláspontot (961. §.) mely szerint a kivonult méhraj gazdátlanú válik ha a tulajdonos azt azonnal nem üldözi, vagy az üldözéssel felhagy.

Minden gyakorlati méhész tudja, hogy a kiröpült méhraj rögtönös keresésének lehetősége igen sok esetben független a tulajdonos akaratától, nemkülönben a raj követhetése is. Nem tartom tehát helyesnek és jogosnak, hogy a tulajdonos akaratától független körülmények, vagy esetleg a közbejött fizikai akadályok a jogról való lemondás indokál szolgáljanak akkor is, ha a tulajdonos a jog fentartásáról akaratát nyilvánította.

Vita tárgyja volt ez a kérdés, vajjon helyes-e a P. t. tervezet §-ának ama rendelkezése, hogy csak az idegen telekre szállott méhraj lehet gazdátlanú? De hát ha azon

a telken szállt meg a raj, melyen az anyakas van, nem kell-e tekintetbe venni, hogy a teleknek az a része, ahol a raj megszállott, kinek van a haszonélvezetében, ki rendelkezik tényleg a felett? Ilyen értelmű törvényes rendelkezés számos oktan perlekedésnek és jogi tévedéseknek lehet szülő oka. Mert pld. ha a megrajzott kas felett rendelkező tulajdonos telkének csak egy ama része felett rendelkezhetik szabadon t. i. amelyen a méhkas van elhelyezve, a telek többi részein haszonbérlettel rendelkezik, ha a raj a haszonbérlet területén szállana meg: méltán vita támadhatna a felett a kérdés felett, hogy a haszonbérlet adott terület a tulajdonos számára «idegen» telek-e? és ha két nap alatt a befogás iránt nem «intézkedett» gazdátlanak tekinthető-e a méhraj?

Véleményem szerint szerencsésebb megoldást nyert ez a kérdés a kongresszus által elfogadott tervezet 7-ik §-ban, mely szerint a raj minden körülmények között gazdátlaná válik, ha az anyakas tulajdonosa két nap alatt azt nem fogta el és nem is kereste, vagy önkénytelten felhagyott a kereséssel.

A tervezetben még más tekintetben is lényeges eltérés van a kongresszus megállapodásától, mert a tervezet előbb idézett cikkében foglalt rendelkezés szerint elégséges az, ha az anyakas tulajdonosa a raj befogása iránt «intézkedik». Tehát már az intézkedéssel megszakítja az elévülést.

A kongresszusi megállapodás szerint szükséges, hogy a tulajdonos raját kövesse, vagy keresse, tehát ő maga személyesen, vagy megbízásilag, tényekben is kifejezést adjon annak, hogy a raj iránti jogát fenntartja, azt érvényesíteni akarja. Az «intézkedés» kifejezés a keresés, vagy követés fogalmát nem meríti ki és a gyakorlati életben azt fogja eredményezni, hogy az anyakas tulajdonosa konkrét esetekben vállalni fogja, hogy ő «intézkedett» a kivonulandó raj befogása iránt tehát a törvény által kívánt feltételeknek megfelelt.

A magyar P. törvény tervezet tehát ebben a kérdés-

ben ellentétben áll a kontinens valamennyi törvényes rendelkezésével, mert nemcsak a német birodalmi törvény

§-a, de az osztrák P. t. k. 384. §-a 1894. évi XII. évi t. c. 59 §. és a tulajdonos részéről oly akciót kívánunk, a melyből a tulajdonjog fenntartása iránti szándék félre-
magyarázhatatlanul megállapíthatók.

Megemlítendőnek tartom, hogy az eddig ismert és ismertetett tervezetekben kisebb-nagyobb arányokban hálárullépéseket találunk, melyek hol a tulajdonjog fogal-
maival vannak ellentétben, hol pedig az ingó dolog tulaj-
donának foglalás útján megszerzése elé gördítenek indo-
kolatlanul akadályokat.

Bodor László.

táblabíró.

(Folyt. köv.)

A magyar helyesírás szótára és szabályai.

Minden írással foglalkozó ember érzi a szükségét egy olyan szótárnak, mely az irodalomban és az üzleti életben használt minden szónak írásmódját magyarázza. Ilyen munka a magyarban még nem volt. Most van nyomás alatt fenti című közel 400 oldalos mű, mely az összes magyar és a nálunk használatos idegen szókat a jelentés magyarázatával közli. Mintegy 200.000 szóalak mellett a helyesírás körébe vágó minden kérdést magyaráz, a helytelen és kerülendő szólásokat és szókat föl tünteti. Azonkívül sok oly cikket tartalmaz a könyv, melyek az írással foglalkozók által nélkülözhetetlenek, mint: a címek, a számnevek és származékaik írásmódja, földrajzi nevek, a tulajdonnevek és származékaik írásmódja, a helységnevek helyragozása stb. A könyv január hó közepén jelenik meg. Bolti ára 5 K. Olvasóink azonban féláron kapják, ha megrendeléseiket január hó közepéig a szerző címére (Horváth Endre, Kíspeszt, Báthory-u. 48. sz.) beküldik. Három példányig való rendelésnél a szállítási költséget a rendelő, azonfelüli rendelésnél a szerző viseli. Gyűjtőknek minden tíz példány után egy tiszteletpéldányt küld. Tessék mintalenyomatot és gyűjtőívet kérni.

Erdélyrészi Méhész-Egyesület zárszámadása az 1912. évről.

Bevétel		K	f	K	f	Kiadás		K	f	K	f				
1	1911. évről készpénz áthozatal . . .	727	06			1	Lapkiadó évi munkadíja	120	—						
2	Tagdíjakból	1268	80			2	Méhész évi fizetése	840	—						
3	Méhteleg jövedelme és egyéb vegyes bevételekből	922	22			3	T. V. jutalmazására	250	—						
4	Hirdetési díj	168	90			4	T. V. irodaátalány címen	60	—						
5	Kaptárkészítésből	1024	32			5	Méhészeti Közlöny nyomása címen	809	68						
6	F. M. 3 időszaki méhészeti tanfo- lyam költségeire	7760	—			6	Méhészeti Közlöny postadíjai stb. .	173	32						
7	F. M. 3. időszaki méhészeti tanfo- lyamon elhasznált deszkaanyagra	1500	—	13364	30	7	Adó, biztosítási, kéményseprési díj és pásztorbér cím	33	—						
						8	Telefontartás és új befektetés cí- men	1123	42						
						9	Kaptárkészítéshez anyag	144	—						
						10	Tagok segélyezésére	150	—						
	Összes bevétel	13364	30	13364	30	11	3. időszaki tanfolyam költségeire .	5700	—						
	Összes kiadás			12765	47	12	3 időszaki tanfolyamon elhasznált deszkaanyagra stb.	900	—						
	Összes maradvány				598	83	13	Előre nem látott vegyes kiadások	922	10	12765	47			
azaz ötszázkilencvennyolc korona és nyolcvanhárom fillér.						Összes kiadás						12765	47	12765	47

Kolozsvárt, 1912. év december hó 31-én.

ZSÖGŐN R. MIHÁLY, egyl. pénztárnok.

ERDELYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET költségvetési előirányzata az 1912-ik évre.

F. SZ.	Fedezet	1911.	1912.	1913.*	F. SZ.	Szükséglet	1911.	1912.	1913.
		korona					korona		
1	Tagdíjhátralékból	600	500	500		<i>I. Személyi járandóságok:</i>			
2	Méhtelep jövedelméből (u. m. méz és raj)	1000	800	400	1	Lapkiadó évi munkadíja	120	120	150
3	Tagsági díjakból 1913. évre	900	900	1000	2	Méhész évi fizetése	900	1000	1000
4	Hirdetési díj hátralék	50	40	—	3	T. v. jutalmazására	1250	1250	1250
4	Hirdetési díj hátralék 1913. évre	250	200	100		<i>II. Dologi kiadások:</i>			
6	Kaptár készítésből	800	800	1000	4	Igazgató-alelnök	50	50	50
7	Földművelésügyi miniszteriumtól 3 időszakos tanfolyam 20-20 hallgatónak részére a napi 4 kor. ellátmánnyal	5700	4320	4320	5	Főtisztár	200	200	200
8	Három időszakos méhésztanfolyamon elhasznált deszkaanyag költségeire	800	1500	1500	6	Szerkssztő } évi irodaátalánya	200	200	150
9	Három időszakos tanfolyam vezetéséért tanítási díjban	—	400	400	7	Pénztárnok	150	150	150
10	Méhészfizetésben, ki egyszersmint a tanfolyamokon a kaptárkészítést is tanítja	900	1000	1000	8	Méhészeti Közlöny nyomása	1200	1200	1200
	Összes fedezet	—	—	10220	9	Póstdíjakra Mh. Közlöny stb.	300	300	300
	Összes szükséglet	—	—	15090	10	Adó biztosítási díj és kéményseprés	200	200	220
	Fedezetlen hiány	—	—	5870	11	Szaklapok és alapszabály nyomása díja	50	50	25
					12	Telepfentartás és új befektetésre	1000	1500	1000
					13	Kaptár és egyéb készítéshez való anyag	800	800	800
					14	Írói díj	100	200	250
					15	Vándorgyűlésekre és kiállításra	2000	2000	500
					16	Utiköltségekre	—	350	200
					17	Tagok segélyezésére	300	400	400
					18	3 időszakos tanfolyam költségeire a n. 4 K	5700	4320	4320
					19	Tanfolyamon felhasznált deszkaanyag	800	1500	1500
					20	Tanfolyam vezetés és tanítás-díjban	—	400	400
					21	Előre nem látott vegyes kiadásokra	1500	1800	1800
						Összes szükséglet	—	—	16090

* Tagok szegénysége és fizetésképtelensége miatt 2000 kor. hátralék töröltetett.

12—1912. jkv. szám.

Tárgyalta és elfogadta az „Erdélyrészi méhész-egyesület” igazgatóválasztmánya Kolozsvárt, 1912. november 15-én tartott ülésében, az alábbi megjegyzéssel, hogy a bevételi hiány fedezésére államszegély fog kéretni. — Kolozsvárt, 1912. nov. 15-én

Baró Jósika Gábor,
elnök.

Zsögön R. Mihály,
pénztárnok.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Szőlőbirtokosok figyelmébe! Szőlősgazda olvasson szőlészeti naptárt! Megjelent a «Szőlészeti és Borászati Lap Naptára» a jövő 1913-ik évre, teljesen új, tárgyilagos, hasznos tartalommal. Főbb rovatai: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül: Havi teendők a szőlőben és a pincében. Szőlészet. Borászat. Különféle. Hasznos tudnivalók. Természetes életmód. Állatvédelem. Szórakoztató. Vásári jegyzék stb. Ára egy korona. — Szőlősgazdáink különös figyelmébe ajánljuk. Az egy korona előleges beküldése után bérmentve küldik, vagy egy korona 25 fillérért ajánlottan. A Naptár szerzője, kinél az meg is rendelhető: Mauer János, Kecskemét.

Kik kértek mézelőfákat.

Ferenczi Áron Medesér, Albert Ödön Csikszereda, Káptai Károly, Balmazújváros, Schuster Mihály Csatófalva, Kozma Miklós Fiátfalva, Kovács Márton Torda, Schiller Henrik Mocs, Vlád Sándor Mág, Szőke Lajos Biharlye, Kádár Elemér Kolozsvár, Bölöni Antal Felsőcernáton, Zsakó István Kolozsvár, Kurtifán Lázár Marosagárd, Máté Ferenc Kolozsvár, Vajda Lajos Magyarfráta, Fischer Pál Nagymajtény, Illyés Sándor Nagybánya, Mertesz József Karátsonyifalva, Szolnay Albert Brassó, továbbá Csobóth Fülöp, Kovács Péter, Béres Antal, Bardoc András, Megléci Iván, Brasnyó József székelykevei lakosok.

A kérvényeket kimutatásba foglalva a földmivelésügyi miniszter urhoz felterjesztettük, reméljük, hogy a kérések a legjobb indulattal, akarattal lesznek elintézve s a kért mézelő fákat adományozni fogják. Tisztelettel kérjük a fent felsorolt tagokat, sziveskedjenek annak idején — ha a kért mézelőfákat megkapják — egyesületünknek értesíteni.

Az elnökség.

TARTALOM. Közgyűlési meghívó. — Sorsolás. — Emlékezés a kiállításról és a kongresszusról. Takács Gyula. — A téli nyugalom megóvása. Donáth Aladár. — Indítvány a magyar méhésztörvény megalkotására vonatkozólag. Bodor László. — A magyar helyesírás szótára és szabályai. — Erdélyrészi Méhész-Egyesület zárszámadása az 1912. évről — Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület költségvetési előirányzata az 1912. évre — Szőlőbirtokosok figyelmébe. — Kik kértek mézelőfákat. — Hirdetések.